

Work based skill by MOOCs: วิธีการเรียนรู้ใหม่ของคนยุคดิจิทัล

รศ.ดร.ฐาปนี ธรรมเมธา *

รศ.ดร.อนชัย ชีระเรืองไชยศรี **

ศ.ดร.จินตวิร์ คล้ายสังข์***

บทคัดย่อ

ในยุคที่ประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่การเป็นประเทศเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และอยู่ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตและการทำงาน บทความนี้ฉายภาพความท้าทายด้านการศึกษาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม ทั้งในด้านวิชาการและความพร้อมด้านสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยยกตัวอย่าง Thai MOOC ในฐานะแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform: NDLP) เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของไทย ที่จะเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาตนเอง (Upskill & Reskill) อย่างต่อเนื่องด้วยการออกแบบชุดรายวิชาที่เน้นทักษะการทำงาน (Work Based Skill MOOCs) ที่สามารถใช้เป็นแบบจำลองพื้นฐานสำหรับอีกหลาย ๆ หลักสูตร ชุดรายวิชา (Micro Credential) ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ใหม่ของคนยุคดิจิทัลทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้เป็นอย่างดีโดยบทความจะกล่าวถึง 1) การฉายภาพวิธีการเรียนรู้ใหม่ของคนยุคดิจิทัล 2) กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) และแนวทางการออกแบบชุดรายวิชาที่เน้นส่งเสริมทักษะการทำงาน และ 3) การฉายภาพอนาคตการต่อยอดสู่ชุดรายวิชาแบบ Micro credential และการสะสมหน่วยกิต

คำสำคัญ: แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ; การเรียนออนไลน์แบบเปิดเพื่อมวลชน; MOOCs; การเรียนรู้ตลอดชีวิต; ระบบคลังหน่วยกิต; ทักษะการทำงาน

* ผู้อำนวยการโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** รองผู้อำนวยการโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

***รองผู้อำนวยการโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Work based skill MOOCs: Personalized Learning Pathway for Digital Learners

Assoc. Prof. Dr. Thapanee Thammetar *

Assoc. Prof. Dr. Anuchai Theeraroungchaisri **

Prof. Dr. Jintavee Khlaisang***

Abstract

In an era where Thailand is progressing towards becoming an innovation-driven economy, and as digital technologies play an increasingly vital role in our daily lives and at work, this paper addresses the educational challenges in designing curricula to meet the needs of human resource development. It focuses on academic aspects and the readiness of work-related skills, both in the present and the foreseeable future. One primary example is Thai MOOC, which serves as an educational platform promoting lifelong learning for the Thai citizens. The Thai MOOC is also known as the National Digital Learning Platform (NDLP), a key player in supporting self-development, upskilling, and reskilling by offering courses that emphasize work-based skills, often referred to as "Work-Based Skill MOOCs." These courses are designed as a foundational model and exemplar for other programs, with micro-credential courses aligning with learners' digital-age learning habits, both in the present and the future. This paper delves into three main aspects: 1) the illustration of modern learning habits in the digital era, 2) case studies of successful courses with best practices, detailing the course design and development processes aimed at enhancing work-related skills, and 3) the potential for these courses to evolve into micro-credential programs, allowing learners to accumulate credits for the future.

Keywords National Digital Learning Platform; Open education; MOOCs; Lifelong learning; Credit bank system; Work based skill

* Director of Thailand Cyber University project (TCU), Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, and Associate Professor at Slipakorn University, Thailand

** Deputy director of Thailand Cyber University project (TCU), Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, and Associate Professor at Chulalongkorn University, Thailand

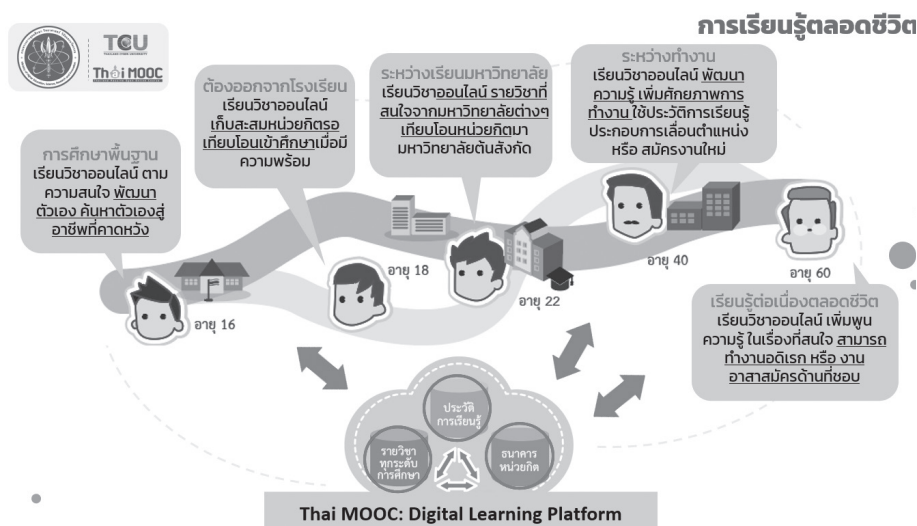
***Deputy director of Thailand Cyber University project (TCU), Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, and Professor at Chulalongkorn University, Thailand

Received: 30 November 2023/ Revised: 30 December 2023/ Accepted: 30 December 2023/ Published online: 30 December 2023

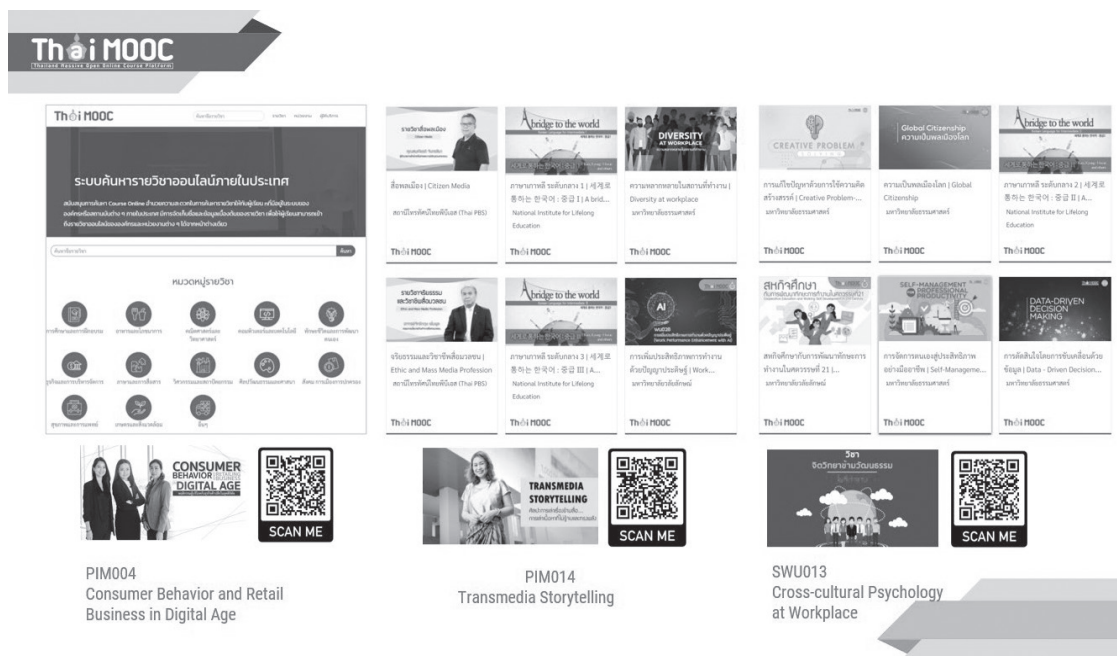
บทนำ: ฉายภาพวิถีการเรียนรู้ใหม่ของคนยุคดิจิทัล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ก้าวไปสู่การเป็นประเทศเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และอยู่ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของประชาชนที่ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเพื่อการสื่อสาร แลกเปลี่ยนสารสนเทศ ธุรกิจ ตลอดจนการศึกษาหาความรู้ จึงมีความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ในยุคดิจิทัลเป็นสังคมดิจิทัล พลเมืองดิจิทัลที่ช่วยกันพลิกโฉมประเทศได้ โดยมีหลายปัจจัยที่สนับสนุนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีบทบาทในการเรียนรู้เพื่อช่วยเสริมสร้างสมรรถนะคนไทย คนไทยมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น สถาบันการศึกษามีแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการศึกษาและการฝึกอบรม ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561; สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565; กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) เพื่อให้ตอบโจทย์แนวโน้มและทิศทางดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมหาชน (MOOC - Massive Open Online Course) เป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (Open Education) รับผู้เข้าเรียนได้ไม่จำกัดจำนวน (Massive) ใช้สื่อการเรียนรู้แบบเปิด (Open Educational Resources) ประกอบกับเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชาที่ตั้งไว้ (Outcome Based Learning) (Serth et al., 2022; Thammetar et al., 2021; Boonlue & Tsoi, 2021) จึงเห็นได้ว่า MOOC สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้ในระบบ การเรียนนอกระบบ การฝึกอบรม การเรียนตามอัธยาศัย ตลอดจนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ภาพ 1)

ภาพ 1 Thai MOOC แพลตฟอร์มการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของไทยที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ การฝึกอบรม การเรียนตามอัธยาศัย ตลอดจนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

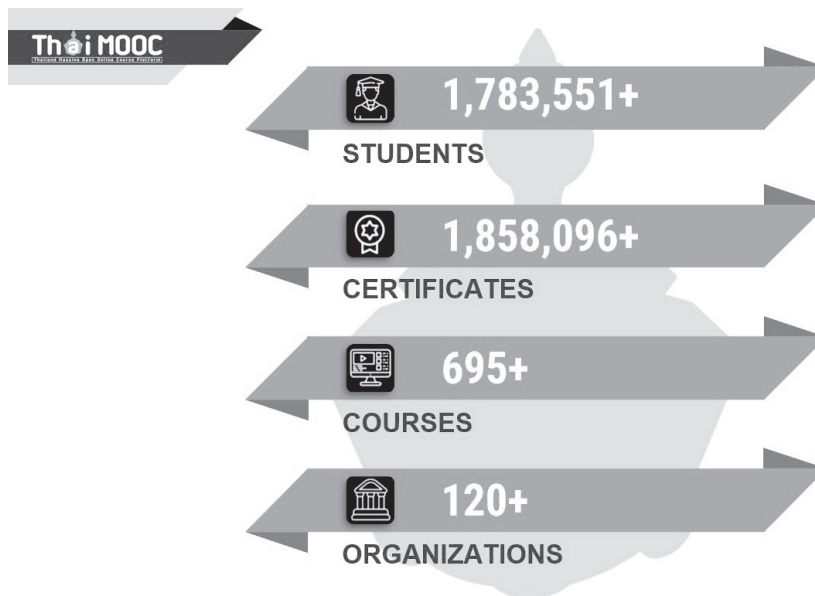
Thai MOOC จึงถือกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. 2560 ในฐานะผู้นำแพลตฟอร์มการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของไทย (National Digital Learning Platform: NDLP) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University: TCU) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2563, 2564) Thai MOOC จัดตั้งขึ้นเพื่อทำให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาวิชา มาแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน สำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมหาชน โดยมีพันธกิจหลักคือ 1) การเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานให้กับประชาชนไทยทั่วประเทศ ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้แบบเปิดได้ฟรีและเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยการจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ และ 2) การสนับสนุนให้ประชาชนชาวไทยเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกลุ่มเป้าหมายได้แก่ นิสิตนักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไปที่ต้องการพัฒนาตนเอง (Upskill & Reskill) โดยไม่มีการเก็บค่าลงทะเบียน ไม่ต้องสอบคัดเลือกเข้าเรียนและไม่มีการจำกัดจำนวนผู้เรียน ในรายวิชา จึงถือว่าเป็นการเปิดโอกาสการเรียนรู้แบบไร้ขีดจำกัดและไร้พรมแดนให้กับผู้เรียนที่เป็นคนไทยทั่วโลก (Wathanakom et al., 2023; Thammetar et al., 2022; Khlaisang et al., 2022) โดยสามารถเข้าถึงได้ผ่านทาง <https://thaimooc.org> และตัวอย่างรายวิชาที่น่าสนใจ (ภาพ 2)

ภาพ 2 แพลตฟอร์ม Thai MOOC และตัวอย่างรายวิชาที่น่าสนใจ

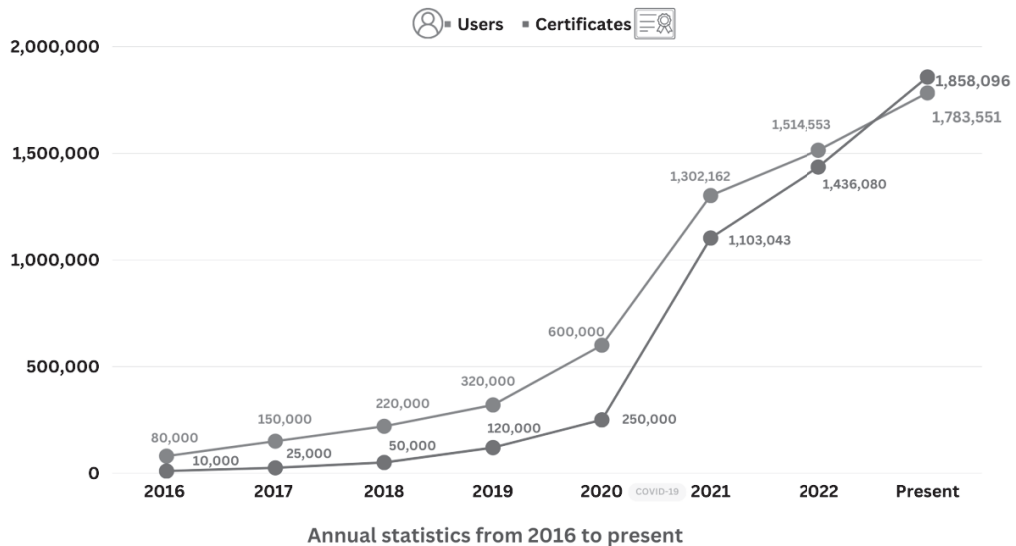
ขั้นตอนการเรียนรู้ (Learning Journey) เริ่มจากการสมัครเข้าเป็นสมาชิกและเลือกเรียนรายวิชาที่ตนเองสนใจ เมื่อเรียนจบและผ่านแบบทดสอบก็จะได้รับใบประกาศนียบัตร (Certificate of Completion) เพื่อนำไปใช้ในการด้านการศึกษา การพัฒนาศักยภาพของตนเองในอาชีพต่อไป ทั้งนี้หลักสูตรรายวิชาของ Thai MOOC ผลิตโดยสถาบันการศึกษาชั้นนำและผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์จริงในธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรรายวิชาที่มีคุณภาพและตอบโจทย์การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในยุคดิจิทัลและความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการเรียน ประกอบอาชีพ รวมไปถึงในปัจจุบัน Thai MOOC มีความร่วมมือกับทั้งภาครัฐและเอกชนกว่า 120 สถาบัน ทำให้มีรายวิชากว่า 695 รายวิชา สำหรับความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายที่ในปัจจุบันมีอยู่มากถึง 1.7 ล้านคน (ภาพ 3-5)

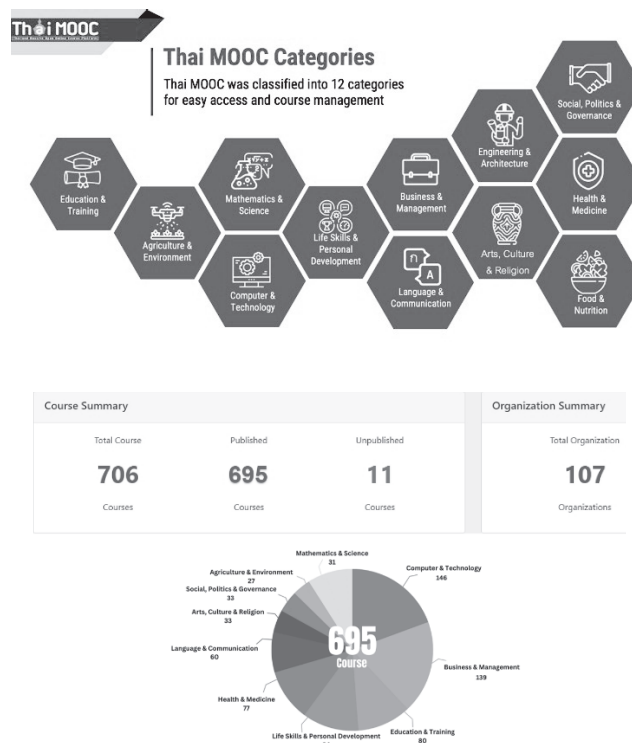
ภาพ 3 แสดงข้อมูลจำนวนรายวิชา สถาบันที่มีความร่วมมือ และจำนวนผู้เรียนของ Thai MOOC ณ ปัจจุบัน

Number of registrants and the graduated learners with certificate from Thai MOOC

ภาพ 4 แสดงข้อมูลจำนวนผู้เรียนของ Thai MOOC ที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดด้วยการเกิด ในช่วง 2-3 ปี ของสถานการณ์ (COVID-19) ที่ผ่านมา จึงถือเป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้สู่ระบบดิจิทัลอย่างชัดเจน

ภาพ 5 หมวดหมู่และจำนวนวิชาจำแนกตามหมวดหมู่ในแพลตฟอร์ม Thai MOOC

1. กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) และแนวทางการออกแบบชุดรายวิชาที่เน้นส่งเสริมทักษะการทำงาน

ในส่วนนี้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างแนวทางการจัดรายวิชาเพื่อพัฒนาตนเอง (Upskill & Reskill) ที่ได้ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ 1) โครงการนำร่องความร่วมมือทางวิชาการ: หลักสูตร “นวัตกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล” และ 2) โครงการนำร่องหลักสูตรการพัฒนาตนเองด้วย Thai MOOC Academy

1.1 โครงการนำร่องความร่วมมือทางวิชาการ: หลักสูตร “นวัตกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล”

โครงการนำร่องความร่วมมือทางวิชาการที่ได้ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันวิทยาลัยชุมชน และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ที่ได้ร่วมกันสร้างหลักสูตรพัฒนาความสามารถดูแลผู้สูงอายุ โดยมี Thai MOOC เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนการใช้แพลตฟอร์มที่รองรับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว โดยหลักสูตรนี้ประกอบด้วยการเรียนรู้ 420 ชั่วโมงที่ได้ออกแบบตามสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุที่สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพได้กำหนดไว้ จากนั้นทั้ง 3 หน่วยงานได้ร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นการเรียนรู้ภาคทฤษฎี 104 ชั่วโมง และแบบฝึกหัดภาคปฏิบัติ 96 ชั่วโมง รวมเป็น 200 ชั่วโมง ผ่าน MOOC ใน 15 รายวิชา และส่วนที่ 2 การทดลองปฏิบัติงานจริงในสถานพยาบาล 110 ชั่วโมงและการให้บริการตามแหล่งชุมชน 110 ชั่วโมง รวมเป็น 220 ชั่วโมง โดยการฝึกภาคปฏิบัติแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ขั้นพื้นฐาน ระดับกลาง และขั้นสูง สอบประเมินความรู้ตามมาตรฐานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพฯ โดยในส่วนของ การเรียนรู้ภาคทฤษฎีและแบบฝึกหัดภาคปฏิบัติผ่าน Thai MOOC นั้น จะเอื้อในเรื่องของการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทั้งในด้านเวลาและสถานที่ และตอบสนองอัตราการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Pace of Learning) ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ภาพ 6)

หลักสูตร “นวัตกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล”

เรียนรายวิชา MOOC 15 รายวิชา รวม 200 ชม. การเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ 220 ชั่วโมง (ฝึกในสถานพยาบาล 110 ชม. ฝึกปฏิบัติในชุมชน 110 ชม. สอบประเมินความรู้ตามมาตรฐาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพฯ)

ภาพ 6 บรรยากาศการเรียนรู้ในโครงการนำร่องความร่วมมือทางวิชาการ

หลักสูตร “นวัตกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล”

1.2 โครงการนำร่องหลักสูตรการพัฒนาตนเองด้วย Thai MOOC Academy

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) มีนโยบายด้านการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะเชี่ยวชาญในงานที่ตนรับผิดชอบและส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับที่โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยได้อยู่ในกระบวนการทดลองนำร่องแพลตฟอร์ม Thai MOOC Academy ที่เป็นการต่อยอดจากแพลตฟอร์ม Thai MOOC เดิม โดยขยายผลในเรื่องของการเชื่อมต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการสะสมการเรียนรู้สู่การสะสมหน่วยกิต (Credit Bank System) จึงเกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน สป.อว. ในการร่วมกันออกแบบชุดรายวิชาสำหรับการพัฒนาตนเองของบุคลากรที่ได้ออกแบบตามนโยบายของผู้บริหารฯ และแผนการบริหารด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2566 ที่บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ และเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีและนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคต สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.ops.go.th/th/lo-online-learning/item/8401-thai-mooc-academy> (ภาพ 7)

ภาพ 7 โครงการนำร่องหลักสูตรการพัฒนาตนเองด้วย Thai MOOC Academy
โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

2. การฉายภาพอนาคตการต่อยอดสู่ชุดรายวิชาแบบ Micro Credential และการสะสมหน่วยกิต

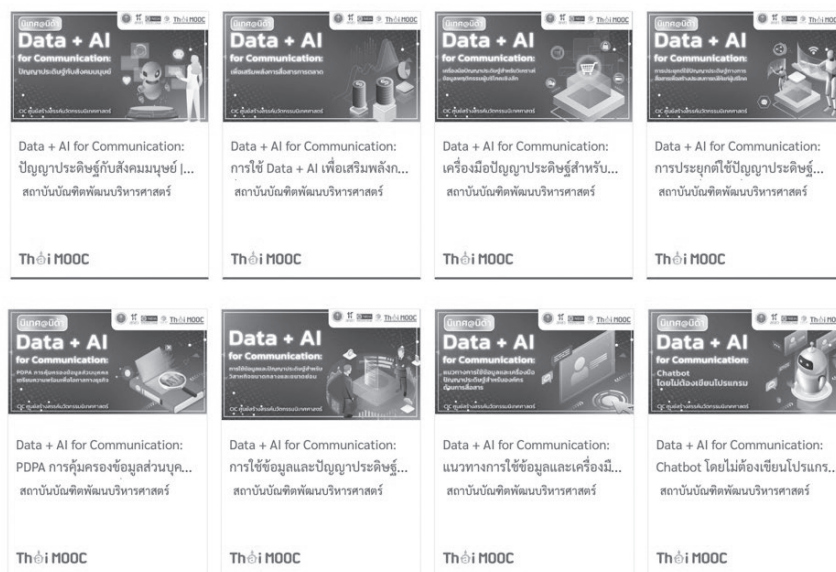
นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายโครงการนำร่องที่ Thai MOOC ได้มีการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยเน้นหลักสูตรสำหรับพัฒนาสมรรถนะการทำงานในอนาคตสำหรับคนไทยทุกวัย ในทุกมิติ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูงสุดที่สอดคล้องกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ และความต้องการของตลาดแรงงาน และการแข่งขันในระดับสากล ตัวอย่างเช่น การพัฒนากำลังคนในธุรกิจดิจิทัล การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ ตลอดจนการส่งเสริมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ (Soft Skills) ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิเคราะห์และเลือกตัดสินใจ ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกัน ตลอดจนความสามารถในการปรับตัว โดย Thai MOOC มุ่งเป้า

ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวให้สอดคล้องกับแนวคิดไมโครเครดิต (Micro-Credentials) เพื่อให้รองรับกับการพัฒนาความสามารถที่เฉพาะเจาะจง และการใช้ประกาศนียบัตรแบบดิจิทัล (Digital Certificate) เพื่อให้รองรับกับการเทียบโอนสู่ระบบคลังหน่วยกิตในอนาคตต่อไป

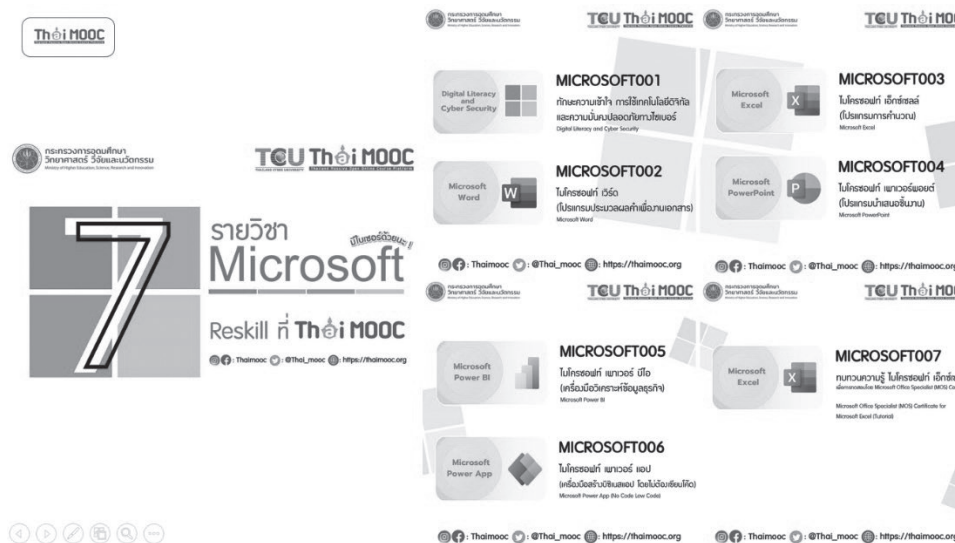
ทั้งนี้ขอเสนอตัวอย่างชุดรายวิชาของ Thai MOOC ที่น่าสนใจ ได้แก่ 1) ชุดวิชาปัญญาประดิษฐ์ (AI) 2) ชุดวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในสำนักงาน 3) ชุดวิชา Soft Skill ในการทำงาน 4) ชุดวิชาด้านการพัฒนาตนเอง และ 5) ชุดวิชาการตลาดและการบริหารธุรกิจ มีรายละเอียดโดยสังเขปดังต่อไปนี้

1. ชุดวิชาปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่ภาพรวมในการนำมาใช้ในองค์กรธุรกิจ กฎหมาย PDPA ที่เกี่ยวข้อง การประยุกต์ใช้ในการตลาด การสื่อสาร การวิเคราะห์ข้อมูล รวมเป็นชุดวิชาให้เรียน 9 วิชา จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และจากที่อื่น ๆ (ภาพ 8)

ภาพ 8 ตัวอย่างรายวิชาในชุดวิชาปัญญาประดิษฐ์ (AI)

2. ชุดวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในสำนักงาน รายวิชาจากไมโครซอฟท์ (Microsoft) ที่ครอบคลุมโปรแกรมการใช้งานในสำนักงาน รวมถึงยังมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีในสำนักงาน เช่น การทำงานร่วมกันบนระบบคลาวด์ การบริหารจัดการสารสนเทศในสำนักงานรวมถึงการนำเสนอข้อมูลชัดเจนเป็นระบบ ครอบคลุมแนวคิดที่ปัจจุบันสถานประกอบการต่าง ๆ เห็นถึงความสำคัญที่ต้องใช้โปรแกรมสำนักงานให้เป็นและสามารถประยุกต์ใช้กับงาน ต่าง ๆ ให้ได้ (ภาพ 9)

ภาพ 9 ตัวอย่างรายวิชาในชุดวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในสำนักงาน

3. **ชุดวิชา Soft Skill ในการทำงาน** เป็นชุดวิชาที่ครอบคลุมสมรรถนะที่จำเป็นของการทำงาน ตั้งแต่การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การนำความคิดมาสื่อสาร การคิดเชิงวิพากษ์เพื่อการยอมรับความต่างของความคิดการทำงานร่วมกันในที่ทำงานที่มีความหลากหลายของผู้คนและวัฒนธรรม การแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ การสร้างทีมงาน การเป็นผู้นำในงาน การส่งเสริมให้พนักงานมีความผูกพันกับองค์กร และการส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์ให้ที่ทำงาน ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

4. **ชุดวิชาด้านการพัฒนาตนเอง** เน้นความสำคัญที่ต้องพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม ก่อนพาตนเองไปทำงานร่วมกันในที่ทำงานและในสังคม ครอบครัว ให้ผู้เรียนมีความสุข จากความเข้าใจชีวิต มีความสุขและส่งความสุขให้ที่ทำงานและครอบครัว องค์กรสามารถนำไปส่งเสริมให้พนักงานได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง มีรายวิชาศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสุข การจัดการความเครียด การมองโลกเชิงบวก ตลอดจนการเข้าใจวัฒนธรรมยุคใหม่

5. **ชุดวิชาการตลาดและการบริหารธุรกิจ** ครอบคลุมการวิเคราะห์องค์กรด้วยการวางแผนกลยุทธ์ และชุดรายวิชาจากสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ และจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เน้นในการพัฒนาธุรกิจให้กับองค์กรรวมถึงการตลาดต่าง ๆ ตั้งแต่หลักการ การวิจัยทางธุรกิจ การตลาดยุคดิจิทัล การขนส่ง การบริการต่าง ๆ การจัดการกับคลังข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ การจัดการกับต้นทุน การบัญชีและการจัดการด้านการเงิน การจัดการกับผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์และกลยุทธ์ (ภาพ 10)

คุรุสภา

คุรุสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

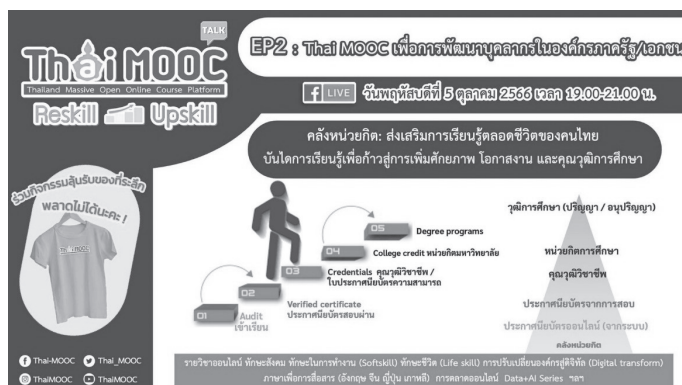
ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2566

Thai MOOC

ภาพ 10 ตัวอย่างรายวิชาในชุดวิชาการตลาดและการบริหารธุรกิจ

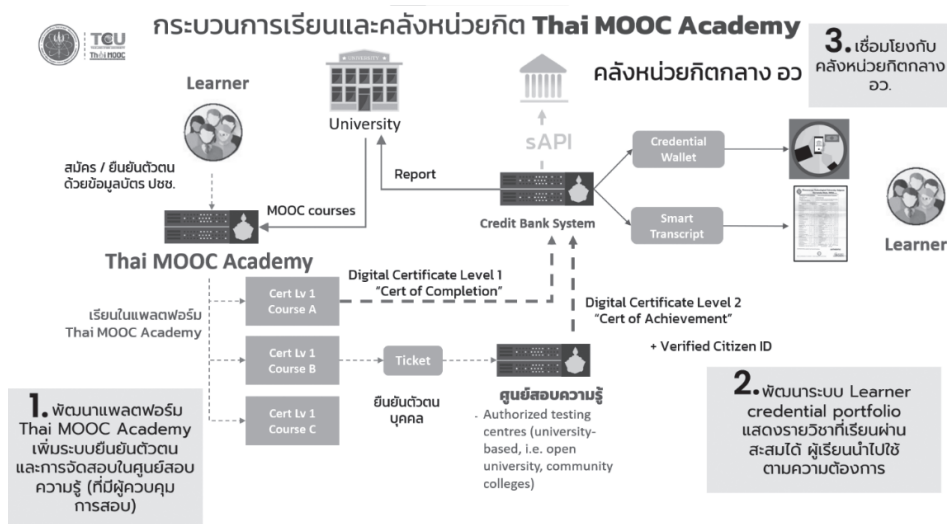
ทั้งนี้สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก Thai MOOC Talk 2023 EP2 Thai MOOC เพื่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กรภาครัฐ/เอกชน (ภาพ 11)

ภาพ 11 Thai MOOC Talk 2023 EP2 Thai MOOC เพื่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กรภาครัฐ/เอกชน

สำหรับการต่อยอดชุดรายวิชาตามแนวคิดไมโครเครดิต (Micro-Credentials) สู่การสะสมหน่วยกิตนั้น คณะกรรมการมาตรฐานอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิต ในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และ ประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ส่งเสริมให้การเรียนนอกระบบ (Non-Formal Education) สามารถสะสมและเทียบโอนหน่วยกิตไปยังการศึกษาเพื่อรับวุฒิจำกัดได้ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยจึงได้พัฒนาการต่อยอดแพลตฟอร์ม Thai MOOC สู่ Thai MOOC Academy ที่มีจุดเด่น คือ การเพิ่มระบบยืนยันตัวตนและการจัดสอบในศูนย์สอบความรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานรายวิชา นำไปสู่การเชื่อมโยงกับระบบคลังหน่วยกิตมหาวิทยาลัย (University Credit Bank System) และระบบคลังหน่วยกิตส่วนกลาง (National Credit Bank

System) นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบแฟ้มสะสมหน่วยกิตของผู้เรียน (Learner Credential Portfolio) เพื่อใช้ในการแสดงผลการเรียนรู้ผ่านการสะสมสำหรับให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ตามความต้องการ ซึ่งอาจเป็น การนำไปใช้เพื่อเป็นหลักฐานร่องรอยแสดงการพัฒนาตนเอง (Upskill & Reskill) การสะสมรายวิชาเพื่อตอบโจทย์ การทำงาน และการต่อยอดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น แนวทางการดำเนินงานโดยสังเขป ดังแสดง ในภาพ 12 ทั้งนี้สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก Thai MOOC Talk 2023 EP1 Thai MOOC Platform เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ภาพ 13)

ภาพ 12 กระบวนการเรียนและคลังหน่วยกิต Thai MOOC Academy

ภาพ 13 Thai MOOC Talk 2023 EP1 Thai MOOC Platform เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. บทสรุป

บทความนี้ฉายภาพความท้าทายด้านการศึกษาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมกับการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยได้ยกตัวอย่าง Thai MOOC ในฐานะแพลตฟอร์มการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของไทย (National Digital Learning Platform: NDLP) ที่จะเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาตนเอง (Upskill & Reskill) อย่างต่อเนื่องด้วยการออกแบบชุดรายวิชาที่เน้นทักษะการทำงาน (Work Based Skill) ตลอดจนการฉายภาพอนาคตการต่อยอดสู่ชุดรายวิชาแบบไมโครเครดิต (Micro Credential) และการสะสมหน่วยกิต ทั้งนี้ หน่วยงานที่สนใจสามารถพิจารณาการนำ Thai MOOC ไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายรูปแบบ (MOOCs for Learning) ไม่ว่าจะเป็นการใช้ MOOC เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) การใช้ MOOC เพื่อจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended MOOC) โดยการนำ MOOC มาบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือห้องอบรมแบบปกติ ผสมผสานกัน โดยใช้ MOOC ก่อนและหรือหลังการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ เพิ่มช่องทางการสื่อสารจากการอภิปรายพูดคุย การบันทึกความรู้ออนไลน์ที่ไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของเวลาและสถานที่ ซึ่งสามารถตอบโจทย์วิถีการเรียนรู้ใหม่ของคนยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563, 31 มกราคม). นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2565. <https://www.mhesi.go.th/index.php/aboutus/stg-policy/930-2563-2570.html>
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564, 20 มกราคม). โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (ThaiMOOC). <https://www.mhesi.go.th/index.php/flagship-project/3035-thai-mooc.html>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). (ร่าง) แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2566-2570
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- Boonlue, T., & Tsoi, K. (2021). The Integration of Thai MOOCs for Enhancing Lifelong Learning in Thailand. *International Journal of Distance Education Technologies*, 19(1), 64-78.
- Khlaissang, J., Duangchinda, V., Thammetar, T., & Theeraroundchaisri, A. (2022, 4 August). *Work-Based Skills Courses in Thai MOOC*. In 2022 Trend Report : ACU Secretariat (ASEAN Cyber University Secretariat), Higher Education and e-Learning in ASEAN - Volume 3 (pp. 24-32). [Online]. <http://www.aseanoer.net/notice/doNoticeSelect.acu?noticeSeqno=48#>
- Serth, S., Staubitz, T., van Elten, M., & Meinel, C. (2022, 12 October). Measuring the effects of course modularizations in online courses for life-long learners [Article]. *Frontiers in Education*, 7, Article 1008545. <https://doi.org/10.3389/feduc.2022.1008545>

- Thammetar, T., Theeraroundchaisri, A., Khlaisang, J., & Duangchinda, V. (2022, 7 September). *Thai MOOC Unique Strengths in Cooperation with Other Organizations at National and Global Levels*. In 2022 Trend Report: ACU Secretariat (ASEAN Cyber University Secretariat), Higher Education and e-Learning in ASEAN - Volume 4 (pp. 44-57). [Online]. <http://www.aseanoer.net/notice/doNoticeSelect.acu?notice Seqno=48#>
- Thammetar, T., Theeraroungchaisri, A., Khlaisang, J., & Duangchinda, V. (2021). Empowering Future Life-Long Education with Thai MOOC. Higher Education & e-Learning. *Report of ASEAN Countries* (Vol. 1), pp. 25-27, ASEAN Cyber University (ACU).
- Wathanakom, N., Thammetar, T., Theeraroungchaisri, A., Khlaisang, J., & Duangchinda, V.(2023). *Revitalizing Thai MOOC brand: A Journey to Launch a line extension of Thai MOOC Academy with Distinctive Brand Positioning and Integrated Communications in Thailand*. In 2023 Trend Report: ACU Secretariat (ASEAN Cyber University Secretariat), Higher Education and e-Learning in ASEAN - Volume 1. [Online].